Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

17.12.2018

Erityisasiantuntija Marja-Leena Härkönen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Kuuleminen 18.12.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 2 luvun muuttamisesta (HE 223/2018 vp)

1 Lähtökohdat esityksen antamiselle

Lennokkien ja miehittämättömien ilma-alusten käyttäminen on lisääntynyt, ja ne ovat kehittyneet aikaisempaa suorituskykyisemmiksi. Ne muodostavat uudenlaisen ja aikaisempaa suuremman turvallisuusuhan, johon vastaaminen kuuluu ensi sijassa poliisille. Poliisilaissa ei ole lennokkien tai miehittämättömien ilma-alusten kulkuun puuttumista koskevaa nimenomaista toimivaltasäännöstä.

2 Poliisilain 2 luvun muuttaminen

Poliisin yleisiä toimivaltuuksia koskevaan poliisilain 2 lukuun lisättäisiin uusi 11 a §, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta puuttua lennokin tai miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun. Ehdotetun pykälän mukaan poliisimies voisi ottaa lennokin tai miehittämättömän ilma-aluksen tilapäisesti haltuun, estää sen käytön tai muutoin puuttua sen kulkuun, jos se olisi välttämätöntä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, rikosten ennalta estämiseksi tai jo aloitetun rikoksen keskeyttämiseksi, erityisten valvontakohteiden vartioimiseksi, poliisitehtävän tai merkittävän valtiollisen tapahtuman turvaamiseksi taikka onnettomuuspaikalla suoritettavien toimenpiteiden, tai toimenpiteen kohteena olevan henkilön yksityisyyden suojaamiseksi.

Lennokkien ja miehittämättömien ilma-alusten kulkuun puuttumisessa voitaisiin käyttää teknistä laitetta, joka ei aiheuta vähäistä suurempaa haittaa radio- tai muulle viestinnälle tai yleiselle viestintäverkolle. Laitetta saisi käyttää vain niin kauan kuin se on välttämätöntä toimenpiteen suorittamiseksi. Kysymys voisi esimerkiksi olla laitteesta, jolla kyetään häiritsemään lennokin tai miehittämättömän ilma-aluksen ja sen ohjausjärjestelmän välistä yhteyttä tai ottamaan lentolaitteen ohjaus haltuun. Teknistä laitetta saisi käyttää ainoastaan asianmukaisen koulutuksen saanut poliisimies.

Poliisimiehellä olisi oikeus käsitellä lennokin tai miehittämättömän ilma-aluksen käyttöön liittyvää radioviestintää, välitystietoja ja sijaintitietoja lennokin tai

miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumiseksi tai sen kokonaisjärjestelmän osan yksilöimiseksi ja sijainnin määrittämiseksi.

Poliisin voimakeinojen käyttöä koskevan poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentin luettelo sisältää tilanteita, joissa poliisilla on oikeus käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina. Tähän luetteloon lisättäisiin lennokin tai miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttuminen.

Ehdotetun toimivaltuuden perusteella poliisin haltuunsa ottama lennokki tai miehittämätön ilma-alus olisi viipymättä palautettava omistajalleen, jollei olisi laissa säädettyä perustetta pitää sitä viranomaisen hallussa.

3 Vaikutukset

Ehdotettava lainsäädäntö parantaisi turvallisuutta, koska poliisilla olisi aikaisempaa paremmat mahdollisuudet vastata lennokkien ja miehittämättömien ilma-alusten muodostamaan turvallisuusuhkaan.

Tiedoksi

Ministeri Mykkänen
Kansliapäällikkö Salmi
Eritysavustaja Andersson-Bohren
Erityisavustaja Rautanen
Johdon sihteerit Söderman, Landström, Vihervirta
Osastopäällikkö Lammi
Lainsäädäntöjohtaja Laitinen